

az Alkotmánybíróság részére 2016. MÁJ 10.

BUDAPEST
Donáti u. 35-45.
1015

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/895-0/2016
Erkezett:	2016. MÁJ 10.
Példány:	2
Melléklet:	1

Budapest Környéki	
Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	
Közigazgatási Szakág	
2013-03-22	
Érk. módjai: postán / gyűjtőládába / személyesen / faxon / e-mailen	
Példány:	Melléklet:
28383/2013	22

a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, mint elsőfokú bíróság útján
1590 Budapest, Pf. 225/2.

Elsőfokú ügyszám: 8.K.28.383/2013
(Kúriai ügyszám: Kfv.III.37.585/2015)
Tárgy: alkotmányjogi panasz

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A

felperes a
alperesekkel szembeni fenti számú perben - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjának, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 27.§ által biztosított jogánál fogva - a Kúria **Kfv.III.37.585/2015/10.** számú ítéletével szemben – korábban már csatolt ügyvédi meghatalmazás alapján igazolt jogi képviselője útján -, határidőn belül az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő.

I. Előzmények

Felperes, szövetkezeti földhasználati jogosultja, egyben birtokosa, használója, „kezelője” a helyrajzi számú, 2 ha 8893 m² területű erdő művelési ágú kárpótlási földalapba tartozó ingatlanak.

A területen található vasútvonal rekonstrukciója miatt, a Zrt. – mint a hivatkozott per II. rendű alperese – kérte az ingatlan kisajátítását. A kisajátításról szóló, 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban Kstv.) vonatkozó illetékességi szabályai alapján a kisajátítási eljárást a hivatkozott per I. rendű alperese – folytatatta le. Eljárása során az ügyben, 2013. július 24. napján kelt, **PEB/040/1873-19/2013.** számú határozatával érdemben döntést hozott. A kért területet 1.306.016 forint kártalanítás fejében kisajátította, mely összeget II. rendű alperes bírósági letétbe helyezte.

A döntés ellen felperes felülvizsgálati kérelemmel élt a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál, kérve a határozat hatályon kívül helyezését és a hatóság új eljárásra kötelezését.

A fellebbezési kérelem lényegi jogalapját a szövetkezeti földhasználati jog kisajátítási eljárás során történő teljes figyelmen kívül hagyása képezte, azaz, hogy a kisajátítási eljárás során a földhasználati jog értékét nem vizsgálták, azzal kapcsolatos kártalanítási jogalap felvetésre sem került az eljárás során (amellett, hogy ezügyben egyébként a hatóság mindvégig a felperessel, mint a szövetkezeti földhasználati jog jogosultjával és az ingatlan birtokosával, használójával levelezett). A tisztelt Bíróság a keresetet elutasította.

A jogerős ítélet ellen értelmező felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, elsődlegesen kérve az ítélet hatályon kívül helyezését arra tekintettel, hogy a kisajátítási eljárás során kerüljön érdemben vizsgálatra a szövetkezeti földhasználati jog értéke, mely értéknek megfelelő összeggel kártalanításra kerüljön felperes, az őt megillető jog kisajátítással együtt járó megszűnése miatt.

A Kúria – jelen kérelemhez csatolt **Kfv.III.37.585/2015/10.** számú ítéletével azonban helybenhagyta. *Jelen tények alátámasztására Felperes csatolja mind az I. fokú, mind az azt helyben hagyó Kúriai ítéletet.*

A Kúria határozata indokolásában összegezve azt állapította meg, hogy a szövetkezeti földhasználati jog, mint jogintézmény az időközbeni szabályozási változások folytán megszűnt (annak ellenére, hogy egyébként az az ingatlan-nyilvántartásban is fel van tüntetve, és az ingatlant ennek alapján hasznosítja, birtokolja felperes), ezért ilyen jog felperest nem illetheti meg, erre alapozottan a keresetet elutasította.

II. Jogi helyzet

1. A rendszerváltást követően azonban a megváltozott államszerkezetnek továbbá a privatizáció hatásának köszönhetően azonban a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Ttv.) az 1987. évi I. törvényt hatályon kívül helyező rendelkezése (80. §) **kivezette a magyar jogrendszerből ezen jogintézményt**, ugyanakkor azonban azáltal, hogy a jogrendszer már nem ismert ilyen jogosultságot (vagyis újonnan nem volt alapítható) **nem jelenti egyben azt is, hogy a már így meglévő, fennálló, létező jogosultságok megszűnnének és elveszítenék tartalmukat.**

2. Az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdésében rögzíti, alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog (...), a feltétlenül **szükséges** mértékben, az elérni kívánt céllal **arányosan**, az alapvető jog **lényeges tartalmának** tiszteletben tartásával **korlátozható.**

Az Alaptörvény felhatalmazása alapján megalkotott, a jogalkotásról szóló, 2010. évi CXXX. törvény 2.§ (2) bekezdésének értelmében **jogszabály a hatálybalépését megelőző időre** nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint **nem vonhat el vagy korlátozhat jogot,** és **nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.**

Ezen szabályozás tekintetében teljes mértékben egyértelmű, hogy a jogalkotó – nyilván jogpolitikai szándéktól vezérelve – jelen jogintézményt ki kívánta vezetni a jogrendszerből. A jövőre vonatkozóan meg kívánta szüntetni a földhasználati jog **létesítését.** Ugyanakkor Felperes álláspontja szerint ez által **a már meglévő jog tartalmában, részjogosítványában továbbra is fennáll.**

Mind a tisztelt Alkotmánybíróság, mind a Kúria (korábban Legfelsőbb Bíróság) következetesen képviselt álláspontja (gyakorlata) szerint a megszerzett jogok és jogosítványok az azok alapját képező törvény hatályon kívül helyezésével nem enyésznek el.

Ennek alapján felperes rögzíti, a **jogszabályok alapján megszerzett jogosultságok**, így pl. a **szövetkezeti földhasználati jog**, az **ahhoz kapcsolódó jogosultságok és kötelezettségek a jogosultat változatlanul jelenleg is megilletik**.

A Legfelsőbb Bíróság 997/2003. számú közigazgatási elvi határozatában általános jelleggel mondja ki, hogy a **„perbeli mezőgazdasági szövetkezetek a használatukban álló földrészeket vonatkozásában tulajdonosi jogosítványokat gyakorolnak”**.

A jog létezését hivatott alátámasztani az is, hogy a szövetkezeti föld használati jogosultat nem csak a föld hasznosításának jogai illetik meg, hanem az azokat terhelő kötelezettségeket is neki kell viselnie (pl. adóterhek, művelési kötelezettség, stb.).

Felperes kiemeli továbbá, hogy a szövetkezeti földhasználati joggal érintett ingatlanoknak valós tulajdonosaik nincsenek (a tulajdoni lapon is kizárólag a szövetkezeti földhasználati jog jogosultja került bejegyzésre), pontosan azért, mivel ezen jogintézmény sajátosságából eredően a szövetkezeti földhasználati jog jogosultját tulajdonosi jogosítványokkal ruházta fel. Ennek vonatkozásában tehát **egy kisajátítás esetén a tulajdonosnak járó kártalanítás is őt illelné meg a kisajátítás vonatkozásában**.

3. Az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdése értelmében „Magyarország független, demokratikus **jogállam**.” Az Alkotmánybíróság már többször kimondta határozataiban, hogy **a jogállamiság konkrét alkotmányossági mércét jelent**, normatív tartalommal bír, azaz adott esetben **alkotmánybírósági döntés közvetlen hivatkozási alapja lehet**. (5/1999. (III. 31.) ABH)

A jogállamiság szorosan összefügg a **jogbiztonság** követelményével. A jogbiztonságról az Alaptörvény sem szól, e követelmény a jogállamiság immanens tartalma. A jelző nélküli jogállam valamennyi elemének van jogbiztonságra visszavezethető szála.

Felperes álláspontja szerint a Kúria, a jogbiztonság követelményét sértette meg azon döntésével, indokolásával, amikor egy napjainkban már nem szabályozott, azonban továbbra is élő, fennálló, (sajátosságából eredően) tulajdonosi jogosítványokkal „felvértezett” jogintézményt, nevezetesen a szövetkezeti földhasználati jogot egyszerűen „megszüntetett”, illetve megszűntnek mondott ki ítéletével, ezzel ugyanis a Kúria azt mondta ki, hogy a szövetkezeti földhasználati jogra sem jogok se kötelezettségek nem épülnek. (Felperes megjegyzi, hogy ezáltal viszont pl. érdekes kérdés, hogy a kúriai álláspont elfogadása esetén miért áll fenn a felperesnek művelési kötelezettsége, milyen jogcímen birtokolja és használja felperes jelenleg is az ingatlant)

A jelen panasszal támadott kúriai ítélet Alaptörvény ellenességét valamint sérelmes voltát Felperes azon analógiával kívánja érzékeltetni, miszerint az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével a jogalkotó megszüntette, „kivezette” a jogrendszerből az ún. keretbiztosítéki jelzálogjog illetve az önálló zálogjog intézményét, ettől függetlenül azonban, a Ptk. hatályba lépéséig már bejegyzett ilyen jogok továbbra is léteznek és fennállnak, azokra jogok és kötelezettségek alapulnak. Hasonlóan jogilag abszurd helyzet állna elő, mint jelen esetben, ha a bíróságok jogalkotói szerepkörbe helyezkedve ítéleteikben akként határoznának, hogy megszűntnek tekintik a keretbiztosítéki zálogjog intézményét, ezért arra nézve jogok illetve kötelezettségek nem alapulhatnak.

A Kúria azonban túlerjeszkedve saját hatáskörén egy meglévő jogosultságtól ítéletével a Felperest, ráadásul egy olyan perben, ahol maga a jogintézmény létezése és fennállta fel sem merült kérdésként.

Összegezve a fentieket a felperesi álláspont a következő:

- a) **Felperesnek az Alaptörvényben biztosított jogán esett sérelme** azáltal, hogy a Kúria, döntési kompetenciáján túlterjeszkedve, egy létező, tartalommal és vagyoni értékkel rendelkező jogosítványt (szövetkezeit földhasználati jog) megszüntetett, amikor ítéletében kimondta, hogy nem illeti meg kártalanítás a földhasználati jog jogosultját, az ingatlan kisajátítása esetén, lévén az intézmény „időközben megszűnt” Felperes rögzíti, hogy Alkotmányban biztosított jog nem egyenlő pusztán alapjogsérelemmel, annál szélesebb értelme van. (65/1992. (XII. 17.) ABH). **A jogbiztonság követelményét félretéve, ehhez való joga sérül felperesnek.**
- b) Felperes **személyesen és közvetlenül érintett** az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének bekövetkeztével, ugyanis álláspontja szerint az általa kifogásolt ítéletkifejezetten felperes jogosultságát szünteti meg, üresítik ki az ingatlan vonatkozásában. Ha a tisztelt Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszban foglalt kérelemnek helyt ad, azáltal **tényleges jogvédelemben részesítené felperest**
- c) Felperes a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát követően, a Kúriához intézett felülvizsgálati kérelmének elutasítása következtében rendkívüli jogorvoslati lehetőségeit is kimerítve, **nem áll rendelkezésére további jogorvoslati lehetőség.**

III. Határozott kérelem

A fentiekre való tekintettel felperes kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy eljárása során jelen kérelmet befogadni szíveskedjen, illetve szíveskedjék megállapítani, hogy a fent hivatkozott, Kúria Kfv.III.37.585/2015/10. számú közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatának tárgyában hozott ítélet, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésben hozott ítélete felperes Alaptörvényben lévő jogát sérti.

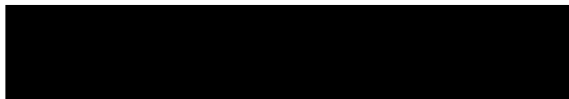
Felperes kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy ezzel együtt az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjának, valamint az Abtv. 27.§ rendelkezései értelmében szíveskedjék Kúria Kfv.III.37.585/2015/10. számú közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatának tárgyában hozott ítéletét megsemmisíteni.

Az ügyben felülvizsgálatai, valamint egyéb jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.

Az Abtv. vonatkozó rendelkezési értelmében jelen alkotmányjogi panasz illetékmentes.

Budapest, 2016. március 16.

Tisztelettel:

 felperes

az Alkotmánybíróság részére

a Budapest Környéki Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság, mint elsőfokú bíróság
útján

Budapest, Pf. 225/2

1590

alkotmányjogi panasza

[REDACTED]

felperesnek

Képv.

[REDACTED]

[REDACTED]

alperesekkel szembeni perben hozott

a Kúria Kfv.III.37.585/2015/10. számú
ítéletével szemben